

Кәсіптік стандарт: «Бұрғылау жұмыстары (бұрғылаушы)»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы:
2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:
  - 1) Шлам – тау жыныстарының ұсақ бөлшектері
  - 2) Шұңқырдың пайда болуы – бұрғылау бағанының қисық магистральда айналуы кезінде ұңғыманың қабырғаларында шұңқырлардың пайда болуы.
  - 3) Ұңғыма – жер бетінен немесе жер асты қазбасынан бұрғыланған тау-кен қазбасы
  - 4) Су көрінісі – ұңғымадағы су ағыны.
  - 5) Еріту – жылыту.
  - 6) Бөлу – сұйық қоспалардағы гетерогенді бөлшектердің аралас көлемін бөлу процесі.
  - 7) Корпус бағанасы – ұңғыманың корпус құбырларынан тұратын элементі, оны бұзудан қорғауды және өнімді горизонттарды оқшаулауды қамтамасыз етеді.
  - 8) Тау жынысы – жер қыртысында тәуелсіз денені құрайтын тұрақты минералогиялық құрамы бар минералдардың табиғи жиынтығы.
  - 9) Бұрғылау – адамның кенжарға қол жеткізуінсіз диаметрі оның ұзындығынан едәуір аз жер қойнауында тау-кен қазбасын салу процесі.
  - 10) Бұрғылау ерітіндісі – бұрғылау процесінде ұңғыманы жуу үшін қолданылатын көп компонентті дисперсті жүйе.
  - 11) Кәсіби стандарт – белгілі бір кәсіптік топта (кәсіптік қызмет саласында) немесе кіші топта (еңбек қызметінің түрінде) біліктілік пен құзыреттілік деңгейіне, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын талаптарды айқындайтын стандарт.
  - 12) Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші (ЭҚЖЖ) – экономикалық қызметтің барлық түрлерін жіктеу және кодтау тәртібін айқындайтын жіктеуіш
  - 13) Мамандық – арнайы дайындық нәтижесінде алынған, білімі және/немесе жұмыс тәжірибесі туралы тиісті құжаттармен расталған арнайы теориялық білімдер, дағдылар мен практикалық дағдылар кешенін меңгеруді талап ететін адамның еңбек қызметі сабақтарының негізгі түрі.
  - 14) Салалық біліктілік шеңбері (СБШ) – салада танылатын сараланған біліктілік деңгейлерінің негіздемелік құрылымы болып табылатын ұлттық біліктілік жүйесінің құрамдас бөлігі (кіші жүйесі)
  - 15) Еңбек функциясы – еңбек процесінің бір немесе бірнеше міндеттерін шешуге бағытталған өзара байланысты әрекеттер жиынтығы
  - 16) Кәсіби міндет – еңбек функциясын іске асыруға және белгілі бір кәсіби топта немесе кіші топта қажетті нәтижеге қол жеткізуге байланысты әрекеттер туралы нормативтік түсінік.
  - 17) Дағдылар – адамның іс-әрекетінің (іс-әрекетінің) нақты кәсіби міндеттерді шешу үшін білімге және оны дұрыс пайдалануға негізделген компоненттері
  - 18) Білім – адамға нақты кәсіби міндеттерді шешуге мүмкіндік беретін пәндік саланың құрылымдық мәліметтері.
  - 19) Құзыреті – кәсіби қызметте тікелей көрінетін және еңбек функцияларын орындау үшін білім мен дағдыларды қолдануға мүмкіндік беретін адамның қабілеті.
  - 20) Біліктілік – еңбек нарығы үшін игерілген білімнің, іскерліктің және құзыреттіліктің және еңбек қызметін жүзеге асыруға құқық беретін одан әрі білім беру мен оқытудың құндылығын тану.
  - 21) Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы (КС) – Қазақстан Республикасындағы еңбек туралы заңнамаға сәйкес қызметкерлерге қойылатын біліктілік талаптарын белгілеу үшін негіз болып табылады және еңбек қатынастарын реттеуге, ұйымдық-құқықтық нысандарына қарамастан әртүрлі экономикалық қызмет түрлеріндегі ұйымдарда персоналды басқарудың тиімді жүйесін қамтамасыз етуге байланысты мәселелерді шешу үшін қолданылады.
3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады
  - 1) –

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Бұрғылау жұмыстары (бұрғылаушы)
5. Кәсіптік стандарттың коды: M71122026
6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:
  - M Кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет
  - 71 Сәулет, инженерлік ізденістер, техникалық сынақтар мен талдау саласындағы қызмет
  - 71.1 Сәулет саласындағы қызмет, инженерлік ізденістер және осы салаларда техникалық кеңес беру
  - 71.12 Инженерлік ізденістер саласындағы қызмет және осы салаларда техникалық кеңес беруді

ұсыну

71.12.2 Геологиялық барлаулар мен ізденістер бойынша қызмет (ғылыми зерттеулер мен әзірлемелерсіз)

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Геологиялық құрылысты зерделеуге, ашылатын жер асты суларын бақылауға және зертханалық зерттеулер үшін топырақ пен жер асты суларының сынамаларын алуға арналған ұңғымаларды бұрғылау жөніндегі жұмыстар кешенін жүргізу

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

- 1) Бұрғылау технигі - 4 СБШ-нің деңгейі
- 2) Бұрғылаушы-маман - 5 СБШ-нің деңгейі
- 3) Бұрғылаушы-инженер - 6 СБШ-нің деңгейі
- 4) Аға бұрғылаушы - 6 СБШ-нің деңгейі
- 5) Негізгі бұрғылаушы - 7 СБШ-нің деңгейі

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы «Бұрғылау технигі»:			
Топтың коды:	3118-2		
Қызмет атауының коды:	3118-2-001		
Кәсіптің атауы:	Бұрғылау технигі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ұңғымаларды бұрғылаудың технологиялық процесіне қатысу		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ұңғымаларды бұрғылауға дайындық жұмыстарына қатысу 2. Ұңғыма құрылысы бойынша жұмыстарды жүргізуге қатысу 3. Ұңғымадағы жөндеу жұмыстарына, сондай-ақ бұрғылау және тау-кен жабдықтарына қатысу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Ұңғымаларды бұрғылауға дайындық жұмыстарына қатысу	Дағды 1: Жабдықтар мен механизмдерді дайындау бойынша дайындық жұмыстары	Машықтар:	
		1. Бұрғылау жұмыстары мен смета жобасының қарапайым өндірістік-техникалық бөлігін дайындау үшін ақпарат жинау. 2. Жұмыс ауданының геологиялық жағдайларына сәйкес бұрғылау жұмыстарын жүргізу үшін материалдарды, құралдарды, аспаптарды, құрылғыларды дайындау және іріктеу. 3. Бұрғылау жұмыстарын жүргізу үшін бұрғылау агрегаттарын (механизмдерін) тексеру, тексеру және бақылау.	
		Білімдер:	
		1. Геология негіздері, Тау жыныстарының сипаттамалары, тау-кен және бұрғылау дела. 2. Бұрғылау процесінің негіздері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	

	<p>Дағды 2: Алаңды ұңғымаларды бұрғылауға дайындау бойынша дайындық жұмыстары</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бұрғылау станогы үшін алаңды дайындау (тегістеу, жоспарлау). 2. Станоктарды алаңда монтаждау, деңгей бойынша туралау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жер үсті құрылыстарының, бұрғылауға арналған жабдықтар мен құралдардың түрлері. 2. Жер үсті жұмыстарын жүргізу бойынша еңбекті қорғау Қағидалары және қауіпсіздік техникасы.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	-
	<p>Еңбек функциясы 2: Ұңғыма құрылысы бойынша жұмыстарды жүргізуге қатысу</p>	<p>Дағды 1: Дайындық іске қосу-баптау жұмыстары</p>
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	-	
	<p>Дағды 2: Ұңғымаларды бұрғылау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өртүрлі жағдайларда (құрлықта, су айдындары мен теңіздердің бетінен) барлық түрдегі (тік, бағытталған-көлденең) ұңғымаларды бұрғылау. 2. Бұрғылау кезінде вахтаны қабылдау және тапсыру. 3. Ұңғыманың тереңдігін тексеру. 4. Бұрғылау нәтижелері бойынша есепке алу және техникалық есептілікті жүргізу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жерүсті және жерасты бұрғылау жабдықтары мен механизмдерінің құрылысы, пайдалану ережесі, реттелуі. 2. Бұрғылау жұмыстарын жүргізу регламенті. 3. Бұрғылау жұмыстарының қауіпсіздік техникасы. безопасности выполнения буровых работ.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	-
	<p>Дағды 3: Ұңғымаларды бекіту және игеру жөніндегі жұмыстарға қатысу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұңғыма оқпанын нығайту (бекіту) және оның тампонажы. 2. Кен орнын ашу және пайдалы қазбалардың сынамаларын алу. 3. Қабаттың ашылуы және су ағынын сынау. 4. Корпусты түсіру және оларды цементтеу <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұңғымаларды салу технологиясы және нақты геологиялық жағдайларда белгілі бір мақсаттағы Ұңғымаларды бұрғылау нормалары. 2. Ұңғыманы бекіту технологиясы (Ұңғымаларды бағандармен қаптау, цементтеу, интервалдарды бөлу, сіңіру аймақтарын оқшаулау, өнімді горизонттарды ажырату, перфорация және т.б.). 3. Ұңғыманы игерудің түрлері мен әдістері.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	-	

Еңбек функциясы 3: Ұңғымадағы жөндеу жұмыстарына, сондай-ақ бұрғылау және тау-кен жабдықтарына қатысу	Дағды 1: Ұңғыма жабдықтарын жөндеу және реконструкциялау жұмыстарына қатысу	Машықтар:	
		1. Ұңғыманы бұрғылау және қайта құру кезінде жер үсті және жерасты бұрғылау жабдықтарын жөндеу. 2. Бұрғылау және қосалқы жабдықтарды профилактикалық жөндеу. 3. Ұңғымадағы жұмыстың басқа түрлерін сүйемелдеу (геологиялық-техникалық зерттеулер, бұрғылау кезіндегі каротаж, өндіруді қарқындату әдістерін қолдану және т.б.).	
		Білімдер:	
		1. Жерүсті және жерасты жабдықтарының машиналары мен механизмдерін техникалық қамтамасыз ету қағидалары. 2. Агрегаттар мен жабдықтардың жұмысындағы ақауларды анықтау және жою ережелері. 3. Жөндеу жұмыстарын орындау кезіндегі қауіпсіздік ережелері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
	Дағды 2: Ұңғымадағы бұзушылықтар мен авариялардың алдын алу және жою жөніндегі жұмысқа қатысу	Машықтар:	
		1. Бұрғылау кезінде асқынулардың алдын алу және жою бойынша жұмыстар жүргізу: - жуу сұйықтығын сіңіру; - ұңғыма қабырғаларының тұрақсыздығы, шөгінділер, үйінділер, сусымалылық, ойықтардың пайда болуы; - су көріністері; - тау жыныстарын еріту және еріту және т. б. 2. Техникалық, технологиялық, геологиялық, табиғи және ұйымдастырушылық авариялардың алдын алу және жою бойынша практикалық дағдылар.	
		Білімдер:	
		1. Ұңғымаларды бұрғылау, игеру және пайдалану процесіндегі асқынулардың түрлері, себептері, алдын алу және жою әдістері. 2. Ұңғымаларды бұрғылау, игеру және пайдалану үдерісіндегі авариялардың түрлері, себептері, алдын алу және оларды жою тәсілдері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Командада жұмыс істей білу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	5	Бұрғылаушы-маман	
	3	Бұрғылау жұмыстарындағы жұмысшы	
10. Кәсіптің карточкасы «Бұрғылаушы-маман»:			
Топтың коды:	3118-2		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Бұрғылаушы-маман		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Геология және барлау ұйымдарының басшылары мен мамандары лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары 3. Жасақ (учаске) бастығы (геологиялық, геофизикалық, гидрогеологиялық)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: -	Біліктілік: -

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:		
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ұңғымаларды бұрғылаудың технологиялық процесінің орындалуын қамтамасыз ету	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ұңғымаларды бұрғылауға дайындық жұмыстарын жүргізу 2. Ұңғыма құрылысы бойынша жұмыстар жүргізу 3. Бұрғылау жабдықтары мен құралдарына техникалық қызмет көрсету, алдын алу және жөндеу 4. Бұрғылау салдарын жою жұмыстары
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Ұңғымаларды бұрғылауға дайындық жұмыстарын жүргізу	Дағды 1: Жұмыс ауданының Тау-кен-геологиялық жағдайларын зерделеу бойынша бастапқы ақпаратты жинау және дайындау	Машықтар: 1. Бұрғылау жұмыстары мен смета жобасын әзірлеу үшін геологиялық ақпаратты дайындау. 2. Бұрғылау жұмыстары жобасының өндірістік-техникалық құжаттамасын және сметасын дайындау үшін технологиялық ақпаратты дайындау.
		Білімдер: 1. Уран, кен және инженерлік ұңғымаларда бұрғылау жұмыстарын жүргізудің тау-кен-геологиялық шарттары. 2. Нақты міндеттерді шешу кезінде ұңғымалардың түрлері, түрлері және мақсаты (іздеу, барлау, пайдалану және т.б.).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Ұңғымаларды бұрғылауға жабдықтар мен механизмдерді дайындау	Машықтар: 1. Бұрғылау жабдықтарын (станоктарды, агрегаттарды, мұнараларды) техникалық жарамдылыққа, қажетті жабдықтармен, құралдармен, материалдармен, аварияға қарсы құралдармен, персоналды жеке қорғау құралдарымен жарақтандыруға дайындау. 2. Мұнара монтаждау жұмыстарын дайындау және жүргізу: ұңғыманың түріне байланысты мұнара мен жабдықты монтаждау (іздеу, барлау, пайдалану).
		Білімдер: 1. Сипаттамалардың, қолданылатын құралдардың, құрылғылар мен материалдардың түрлерінің мақсаты. 2. Бұрғыланған тау жыныстарының беріктігіне байланысты бұрғылау құралын толтыру сапасына қойылатын талаптар. 3. Жуу сұйықтықтарын, тау жыныстарының беріктігін төмендететін және күрделі инъекциялық ерітінділерді және т. б. дайындау және өңдеу әдістері, құрамы, мақсаты.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 2: Ұңғыма құрылысы бойынша жұмыстар жүргізу	Дағды 1: Түйіндер мен агрегаттарды баптау жұмысын тексеру	Машықтар: 1. Бұрғылау жұмыстарын жүргізу үшін бұрғылау агрегаттарын (механизмдерін) тексеру, тексеру және бақылау. 2. Тау жыныстарын бұзатын құралды, бұрғылау снарядын және бұрғылау ерітіндісін таңдау. 3. Бұрғылаудың техникалық параметрлерін таңдау (белгілі бір геологиялық жағдайларда бұрғылау кезінде жылдамдықты, қысымды, сорғыны беруді, айналмалы айналымдарды таңдау).

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Күрделі тау-кен-геологиялық жағдайларда бұрғылау жұмыстарына арналған заманауи жабдықтар мен агрегаттар. 2. Бұрғылау технологиясына және ұңғыманың мақсатына байланысты жер үсті және жерасты жабдықтарының техникалық параметрлеріне қойылатын негізгі талаптар. 3. Бұрғылау жұмыстарын жүргізу кезінде еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы жөніндегі қағидалар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Өртүрлі тау-кен-геологиялық жағдайларда ұңғымаларды үңгілеу	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бұрғылау агрегатын сағаның координаттары бойынша орнату. 2. Ұңғыманы қазу. 3. Бұрғылау жұмыстарының жоспар-кестесін қамтамасыз ету және ұңғымаларды бұрғылау технологиясын сақтау. 4. Бұрғылау жұмыстары бойынша техникалық құжаттаманы жүргізу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бұрғылаудың технологиялық режимдері, ережелері мен әдістері. 2. Қабаттың ашылуы мен ағынның шақырылуын жобалау және есептеу әдістемесі. 3. Бұрғылау жұмыстарын жүргізу кезінде еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 3: Ұңғыманы бекітуді және игеруді ұйымдастыру және жүргізу	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұңғыма оқпанын және оның тампонажын бекіту бойынша жұмыстар жүргізу. 2. Өнімді қабаттарды ашу және сынамаларды алу бойынша жұмыстарды жүргізу. 3. Қойнауды ашу және су ағынын сынау бойынша жұмыстарды жүргізу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұңғыма оқпанын бекітуді жүргізу кезіндегі технология, техника және жабдық жұмыстарының түрлері. 2. Өнімді қабатты ашу, сынама алу және ұңғыманы сынау технологиясы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 3: Бұрғылау жабдықтары мен құралдарына техникалық қызмет көрсету, алдын алу және жөндеу	Дағды 1: Ұңғыманы жөндеу және реконструкциялау жұмыстарын жүргізу	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бұрғылау кезінде Бұрғылау жабдықтарының, қозғалтқыштардың, механизмдердің барлық түрлерінің жарамды жұмысын бақылау. 2. Бұрғылау кезінде Бұрғылау жабдықтарын жөндеу бойынша бұрғылау бригадасына басшылық жасау. 3. Бұрғылау және қосалқы жабдықтарды профилактикалық жөндеу және ұңғыманы реконструкциялау бойынша бұрғылау бригадасына басшылық жасау. 4. Ұңғымада жұмыстың басқа түрлерін жүргізу (геологиялық-техникалық зерттеулер, бұрғылау кезіндегі каротаж, өндіруді қарқындату әдістерін қолдану және т.б.).

		Білімдер: 1. Ұңғымалардағы жөндеу жұмыстарының түрлері мен мақсаттары. 2. Ұңғымаларды жөндеуге қатысты нормативтік және әдістемелік материалдар. 3. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы, өнеркәсіптік қауіпсіздік, өндірістік санитария және өрттен қорғау ережелері мен нормалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Ұңғымадағы бұзушылықтар мен авариялардың алдын алу және жою	Машықтар: 1. Бұрғылау кезінде асқынулардың алдын алу және жою. 2. Бұрғылау кезінде техникалық, технологиялық, геологиялық, табиғи және ұйымдастырушылық авариялардың алдын алу және жою. Білімдер: 1. Пайда болу себептері мен шарттары-геологиялық асқынулар, техникалық-технологиялық бұзылулар, ақаулар, ұңғымалардағы апаттар. 2. Ұңғымалардағы бұзушылықтар мен авариялардың алдын алу және жою тәсілдері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 4: Бұрғылау салдарын жою жұмыстары	Дағды 1: Бұрғылау қондырғысын бөлшектеу және тасымалдау жөніндегі операцияларды жүргізу	Машықтар: 1. Бұрғылау жабдықтары мен механизмдерін (станоктар, агрегаттар, мұнаралар) бөлшектеу жұмыстарын жүргізу. 2. Бұрғылау қондырғысы мен жабдықтарды тасымалдау және консервациялау жұмыстарын жүргізу. Білімдер: 1. Бұрғылау және күштік жабдықтардың мақсаты, құрылымы, монтаждау, бөлшектеу және пайдалану ережелері, олардың сипаттамалары. 2. Бұрғылау қондырғысын бөлшектеу жұмыстарын жүргізу және тасымалдау қауіпсіздігі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Бұрғылау жұмыстары аяқталғаннан кейін жою жұмыстарын жүргізу	Машықтар: 1. Бұрғылау жұмыстарының нәтижелері бойынша құжаттарды дайындау (ұңғыма паспорты). 2. Бұрғылау жұмыстары аяқталғаннан кейін жерді қалпына келтіру. Білімдер: 1. Ұңғымалардың паспортын дайындау және ресімдеу ережесі. 2. Бұрғылау жұмыстары аяқталғаннан кейін жерді қалпына келтіру әдістері, ережелері мен нормалары. 3. Жерді рекультивациялау жөніндегі жұмыстарды жүргізудің қауіпсіздік техникасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Командада жұмыс істей білу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Бұрғылаушы-инженер
	4	Бұрғылау технигі
11. Кәсіптің карточкасы «Бұрғылаушы-инженер»:		

Топтың коды:	3118-2		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Бұрғылаушы-инженер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Геология және барлау ұйымдарының басшылары мен мамандары лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары 2. Партия бастығы (геологиялық, геофизикалық, гидрогеологиялық)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информформалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ұңғыманы бұрғылаудың технологиялық процесін ұйымдастыру		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ұңғыманы бұрғылау жұмыстарының дайындық кезеңін жоспарлау және ұйымдастыру 2. Ұңғыманы салу бойынша жұмыстарды ұйымдастыру және жүргізу 3. Бұрғылау жабдықтары мен құралдарына техникалық қызмет көрсетуді, ұңғымада профилактика мен жөндеу жұмыстарын ұйымдастыру 4. Жою жұмыстарын және ұңғымада бұрғылау салдарын ұйымдастыру және жүргізу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Ұңғыманы бұрғылау жұмыстарының дайындық кезеңін жоспарлау және ұйымдастыру	Дағды 1: Организация и подготовка проектно-сметной документации Бұрғылау жұмыстарын орындауға жобалау-сметалық құжаттаманы ұйымдастыру және дайындауна выполнение буровых работ	Машықтар:	
		1. Кәсіпорынның өндірістік міндеттеріне сәйкес бұрғылау жұмыстарын жоспарлау. 2. Бұрғылау жұмыстарын орындауға арналған техникалық жобаны әзірлеу. 3. Ұңғымаларды бұрғылаудың перспективалық жоспарын әзірлеу және оларды ағымдағы түзету.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Білімдер:	
		1. Ұңғыманы бұрғылаудың тау-кен-геологиялық жағдайларын ескере отырып, бұрғылау жұмыстарының техникасы мен технологиялары. 2. Бұрғылау жұмыстарын жүргізу кезіндегі тәуекелдерді бағалау әдістері, оның ішінде Экологиялық бұзушылықтар, қауіпсіздік техникасы, өнеркәсіптік және өрт қауіпсіздігі үшін жауапкершілік. 3. Бұрғылау жұмыстарын жүргізуге жобалау-сметалық құжаттаманы және сметаны жасауға қойылатын ережелер мен талаптар.	
Дағды 2: Ұңғымаларды бұрғылауға арналған жабдықтар мен механизмдерді ұйымдастыру және дайындау	Машықтар:		
	1. Ұңғыманы бұрғылауға арналған жер үсті және жерасты жабдықтары мен механизмдерін ұйымдастыру және дайындау. 2. Пайдаланылатын жабдықтың ерекшеліктерін, бұрғылау технологиясын, ұңғыманың түрі мен мақсатын ескере отырып, алаңда мұнара монтаждау жұмыстарын ұйымдастыру және жүргізу.		

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қабат физикасы, жер асты гидромеханикасы және терең горизонттардың геодинамикасы. 2. Ұңғыманы бұрғылауға дайындық жұмыстарына қойылатын негізгі талаптар. 3. Бұрғылау жабдықтарының, механизмдер мен агрегаттардың негізгі технологиялық параметрлеріне қойылатын талаптар. 	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 2: Ұңғыманы салу бойынша жұмыстарды ұйымдастыру және жүргізу	Дағды 1: Ұңғыманы қазуды ұйымдастыру және жүргізу	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бұрғылау процесін іске қосу, бақылау және тоқтату; бұрғылау алаңында персоналды үйлестіру 2. Іске қосу-реттеу жұмыстарын ұйымдастыру және жүргізу. 3. Бұрғылау жұмыстары бойынша техникалық құжаттаманы бақылау. 	
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бұрғылау жабдығының жұмыс қабілеттілігін тексеру, тораптары мен агрегаттарын баптау жөніндегі жұмыс түрлері. 2. Ұңғымаларды қазу кезіндегі жұмыстардың түрлері мен реттілігі. 3. Жұмыста, оларды пайдалану, жөндеу және қызмет көрсету кезінде пайдаланылатын жабдықтардың, материалдардың, құралдар мен агрегаттардың жұмыс параметрлеріне қойылатын талаптар. 4. Еңбек қауіпсіздігіне, санитарлық нормаларға, өрт және өнеркәсіптік қауіпсіздікке қойылатын талаптар. 	
		Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		Дағды 2: Ұңғымаларды бекіту және игеру бойынша жұмыстарды ұйымдастыру және жүргізу	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұңғыма оқпанын және оның тампонажын бекіту бойынша жұмыстарды ұйымдастыру және жүргізу. 2. Өнімді қабаттарды ашу және сынамаларды іріктеу бойынша жұмыстарды ұйымдастыру және бақылау. 3. Қойнауды ашу және су ағынын сынау жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру және бақылау.
	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұңғыма қабырғаларына тау жыныстарын бекіту технологиясы, жоғары беріктігі бар құбырлар мен цемент ерітіндісінен жасалған Ұңғымаларды бекіту. 2. Ұңғымаларды цементтеу, битумдау, силикаттау, тампонаждау және мұздату технологиясы. 3. Өнімді кен орындарын ашу, қабаттарды сынау, сынамалар мен сұйықтықтарды іріктеу, су ағынын шақыру технологиялары. 		
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 3: Бұрғылау жабдықтары мен құралдарына техникалық қызмет көрсетуді, ұңғымада профилактика мен жөндеу жұмыстарын ұйымдастыру	Дағды 1: Ұңғыманы жөндеу және реконструкциялау жұмыстарын ұйымдастыру және жүргізу	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бұрғылау кезінде Бұрғылау жабдықтарының, қозғалтқыштардың, механизмдердің барлық түрлерінің жарамды жұмысын қамтамасыз ету бойынша жұмыстарды ұйымдастыру және жүргізу. 2. Бұрғылау және қосалқы жабдықтарды профилактикалық жөндеу және ұңғыманы реконструкциялау бойынша жұмыстарды ұйымдастыру және жүргізу. 3. Ұңғымада жұмыстарды ұйымдастыру және жұмыстардың басқа түрлерін жүргізу (геологиялық-техникалық зерттеулер, бұрғылау кезіндегі каротаж, өндіруді қарқындету әдістерін қолдану және т.б.). 	

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұңғымалардағы жөндеу жұмыстарының нормалары мен сапасына қойылатын негізгі талаптар. 2. Ұңғымалардың жабдықтарын жөндеудің техникалық нұсқаулықтары, әдістемелік ұсынымдары мен ережелері. 3. Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау талаптары мен ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 2: Ұңғымадағы бұзушылықтар мен авариялардың алдын алу және жою жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру және жүргізу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бұрғылау кезінде асқынулардың алдын алу және жою бойынша жұмысты ұйымдастыру және бақылау. 2. Бұрғылау кезінде авариялардың алдын алу және жою жөніндегі жұмысты ұйымдастыру және бақылау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұңғымадағы техникалық-технологиялық асқынулар мен авариялардың пайда болуын бақылау және себептерін анықтау бойынша жұмыс түрлері. 2. Ұңғымалардағы бұзушылықтар мен авариялардың алдын алу және жою жөніндегі жұмыстарды орындауға қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 4: Жою жұмыстарын және ұңғымада бұрғылау салдарын ұйымдастыру және жүргізу	<p>Дағды 1: Бұрғылау қондырғысын бөлшектеу және тасымалдау бойынша жұмыстарды ұйымдастыру және жүргізу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бұрғылау жабдықтары мен механизмдерін (станоктар, агрегаттар, мұнаралар) бөлшектеу бойынша жұмыстардың жүргізілуін ұйымдастыру және бақылау. 2. Бұрғылау қондырғысы мен жабдықтарды тасымалдау және консервациялау бойынша жұмыстарды ұйымдастыру және бақылау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бөлшектеу жұмыстарының түрлері мен реттілігі. 2. Бұрғылау және күштік жабдықтарды монтаждау, бөлшектеу және консервациялау бойынша жұмыстарды сапалы орындауға қойылатын талаптар. 3. Бұрғылау қондырғысын бөлшектеу жұмыстарын жүргізу және тасымалдау қауіпсіздігі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 2: Ұңғыманы бұрғылау аяқталғаннан кейін жою жұмыстарын ұйымдастыру және жүргізу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бұрғылау жұмыстарының нәтижелері бойынша құжаттарды дайындауды ұйымдастыру және бақылау (ұңғыма паспорты). 2. Бұрғылау жұмыстары аяқталғаннан кейін жерді қалпына келтіру жұмыстарын ұйымдастыру және бақылау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұңғымалардың паспортын дайындауға және ресімдеуге қойылатын талаптар. 2. Бұрғылау жұмыстары аяқталғаннан кейін жерді қалпына келтіру жұмыстарын жүргізу сапасына қойылатын талаптар. 3. ҚР заңнамасы және жер қойнауын геологиялық зерттеу, Пайдалану және қорғау саласындағы өзге де нормативтік құқықтық актілер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Негізгі бұрғылаушы	
	6	Аға бұрғылаушы	
	5	Бұрғылаушы-маман	
12. Кәсіптің карточкасы «Аға бұрғылаушы»:			
Топтың коды:	8100-0		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Аға бұрғылаушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Геология және барлау ұйымдарының басшылары мен мамандары лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары 2. Партия бастығы (геологиялық, геофизикалық, гидрогеологиялық)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8100-0-060 - Бұрғылау жөніндегі супервайзер		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ұңғымаларды бұрғылау процесін ұйымдастыруды және бақылауды қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ұңғыманы бұрғылау процесін ұйымдастыру және техникалық-технологиялық бақылау 2. Ұңғымаларды жөндеу мен реконструкциялауды ұйымдастыру және техникалық-технологиялық бақылау 3. Мердігерлік ұйымдардың ұңғыманы бұрғылау кезінде жобалық шешімдерді орындауын қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Ұңғыманы бұрғылау процесін ұйымдастыру және техникалық-технологиялық бақылау	Дағды 1: Ұңғыманы қазуды ұйымдастыру және техникалық-технологиялық бақылау	Машықтар:	
		1. Бұрғылау процесін, Ұңғымаларды бұрғылау технологиясы мен техникасының сақталуын, жүргізілетін жұмыстардың сапасын және персоналдың қауіпсіздігін қамтамасыз етуді ұйымдастыру және жүргізу. 2. Бұрғылау жабдығының жай-күйін, жұмысқа қабілеттілігін және бұрғылау алаңында материалдарды сақтау жағдайларын техникалық бақылау. 3. Ұңғымаларды бұрғылаудың өндірістік процесінің барысын бағалау үшін БКП көрсеткіштерін және геологиялық-техникалық зерттеулер деректерін пайдалану.	

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қалыпты және күрделі жағдайларда өзекті іріктеумен және іріктеусіз Ұңғымаларды бұрғылау мен кеңейтудің технологиялық режимі, ережелері мен тәсілдері. 2. Қазіргі заманғы жер үсті және жерасты жабдықтары, жабдықтардың, аспаптардың және бақылау-өлшеу аспаптарының техникалық сипаттамалары. 3. Ұңғымаларды бұрғылау үшін қажетті жобалау-техникалық құжаттаманың тізбесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 2: Қауіпсіздік ережелеріне сәйкес бұрғылау жұмыстарын жүргізу қауіпсіздігін бақылау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өнеркәсіптік қауіпсіздік бойынша нұсқаулықтарды (мерзімдік және кезектен тыс) өткізуді немесе өз бетінше өткізуді бақылау. 2. Төтенше жағдайлар (ТЖ), өрт, су көріністері (ТЖ) кезіндегі іс-қимылдар бойынша оқу-жаттығу сабақтарын (ТЖ) өткізуді немесе өз бетінше өткізуді бақылау. 3. Рұқсат беру құжаттамасының, рұқсат беру нарядтарының және орындалатын жұмысқа сәйкес оқытудың болуын, бұрғылау және сервистік мердігерлер персоналының білімін тексеру кестесінің сақталуын тексеру. 4. Еңбек жағдайларын, жабдықтардың жай-күйін, тұру жағдайларының еңбекті қорғау жөніндегі қағидаларға сәйкестігін тексеру және бақылау.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тіршілік қауіпсіздігі негіздері. 2. Кенді инженерлік Ұңғымаларды бұрғылау жұмыстарын жүргізу кезінде еңбекті қорғау жөніндегі ереже. 3. Ұңғымаларды бұрғылау кезінде жабдықтар мен техникалық бақылау құралдарын пайдалану және оларға қызмет көрсету ережелері. 4. Өрт, Төтенше жағдайлар, су көріністері, авариялар кезінде Бұрғылау және сервистік мердігерлер персоналының іс-қимыл жоспары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
<p>Еңбек функциясы 2: Ұңғымаларды жөндеу мен реконструкциялауды ұйымдастыру және техникалық-технологиялық бақылау</p>	<p>Дағды 1: Ұңғыманы жөндеу және реконструкциялау жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру және техникалық-технологиялық бақылау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бұрғылау кезінде Бұрғылау жабдықтарының, қозғалтқыштардың, механизмдердің барлық түрлерінің жарамды жұмысын ұйымдастыру және техникалық-технологиялық бақылау. 2. Бұрғылау және қосалқы жабдықтарды профилактикалық жөндеу және ұңғыманы реконструкциялау бойынша жұмыстарды ұйымдастыру және техникалық-технологиялық бақылау. 3. Ұңғымада жұмыстың басқа түрлерін жүргізуді ұйымдастыру және техникалық-технологиялық бақылау (геологиялық-техникалық зерттеулер, бұрғылау кезіндегі каротаж, қарқындату әдістерін қолдану).
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұңғымаларды бұрғылау кезіндегі асқынулар мен авариялардың алдын алу және жою жөніндегі Нұсқаулық. 2. Бұрғылау және қосалқы жабдықтарды жөндеу және ұңғыманы қайта құру бойынша ағымдағы және профилактикалық жұмыстардың түрлері мен технологиясы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	<p>Дағды 2: Ұңғымадағы бұзушылықтар мен авариялардың алдын алуды және жоюды ұйымдастыру және техникалық-технологиялық бақылау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Штаттан тыс және авариялық жағдайлар туындаған кезде бұрғылау және сервистік мердігерлер персоналына жедел басшылық жасау. 2. Бұрғылау кезінде асқынулардың алдын алу және жою бойынша жұмыстарды ұйымдастыру және техникалық-технологиялық бақылау. 3. Бұрғылау кезінде авариялардың алдын алу және жою жөніндегі жұмысты ұйымдастыру және техникалық-технологиялық бақылау.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Апатсыз жұмыс жүргізу жөніндегі Нұсқаулық. 2. Авариялық жағдайларда қолданылатын әдістер мен құралдар, оның ішінде өртке қарсы құралдар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
<p>Еңбек функциясы 3: Мердігерлік ұйымдардың ұңғыманы бұрғылау кезінде жобалық шешімдерді орындауын қамтамасыз ету</p>	<p>Дағды 1: Ауысымдық тапсырмалардың жұмыс бағдарламасына және жобалық құжаттамаға сәйкестігін қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жұмыс объектісінде жобалық құжаттаманың, жоспарлар мен бағдарламалардың болуын тексеру. 2. Бұрғылау және сервистік мердігерлердің персоналын жобалық құжаттамамен және жұмыс жоспарларымен таныстыру. 3. Жобалау құжаттамасы, жұмыс жоспарлары мен бағдарламалары негізінде бұрғылау процесіне қатысатын персоналға ауысымдық тапсырма қалыптастыру. 4. Бұрғылау жұмыстарын орындау барысында ауысымдық тапсырманың орындалуын бақылау.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бұрғылау супервайзерінің құқықтары, міндеттері, жұмысын және лауазымдық нұсқаулықтарын ұйымдастыру. 2. Бұрғылау жабдықтарының конструкциясы мен техникалық сипаттамалары, Ұңғымаларды бұрғылау кезінде қолданылатын бұрғылау және тампонаж ерітінділерінің қасиеттері мен реагенттері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 2: Ауытқулар анықталған жағдайда жұмыстардың барысын жобалық құжаттамаға және жұмыс жоспарына сәйкес келтіру жөнінде шаралар қабылдау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұңғымаларды бұрғылаудың өндірістік процесінің барысын түзету бойынша жедел шешімдер қабылдау. 2. Ұңғыманы бұрғылау процесінде жобалық шешімдерден ауытқудың ықтимал тәуекелдерін анықтау және бағалау. 3. Оларды азайту, сондай-ақ Ұңғымаларды бұрғылаудың өндірістік процесінің барысын түзету бойынша жедел шешімдер қабылдау.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұңғымаларды салуға арналған нормативтік-техникалық құжаттама (топтық жоба, бағдарлама және жұмыс жоспары). 2. Бұрғылау процесін бақылаудың технологиялық жабдықтары мен техникалық құралдарын пайдалану қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
<p>Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:</p>	Дербестік және жауапкершілік	
<p>Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:</p>		
<p>СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:</p>	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Негізгі бұрғылаушы

	6	Аға бұрғылаушы	
	5	Бұрғылаушы-маман	
13. Кәсіптің карточкасы «Негізгі бұрғылаушы»:			
Топтың коды:	8100-0		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Негізгі бұрғылаушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Геология және барлау ұйымдарының басшылары мен мамандары лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары 1. Ұйымның бас геологы		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8100-0-060 - Бұрғылау жөніндегі супервайзер		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Кен орындарында ұңғымаларды бұрғылау процесін жоспарлау, ұйымдастыру және басқару		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ұңғыманы бұрғылау процесін басқару және технологиялық бақылау 2. Ұңғымаларды жөндеу және реконструкциялау жүргізілуін басқару және технологиялық бақылау 3. Кен орнында жұмыс істейтін бұрғылау супервайзерлерінің жұмысын ұйымдастыру және бақылау супервайзеров	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Ұңғыманы бұрғылау процесін басқару және технологиялық бақылау	Дағды 1: Ұңғымаларды үңгілеуді бақылау және басқару	Машықтар:	
		1. Бұрғылау бригадаларын материалдық-техникалық жабдықтау жөніндегі жұмыстарға жалпы техникалық және әкімшілік басшылық ету. 2. Кен орнында ұңғымаларды қазу кезінде Бұрғылау бригадаларының жұмыс уақытын ұтымды пайдалану жөніндегі іс-шараларды әзірлеу бойынша жалпы техникалық және әкімшілік басшылық. 3. Ұңғымаларды үңгілеуге жалпы техникалық және әкімшілік басшылық жасау және бұрғылау жұмыстарын жүргізу технологиясы мен қауіпсіздігін орындауды қамтамасыз ету. 4. Бригадалардың Технологиялық тәртіпті, жабдықты пайдалану ережелерін, материалдарды тұтыну нормаларын сақтауын бақылау бойынша жалпы техникалық және әкімшілік басшылық. 5. Жаңа бұрғылау техникасын енгізу және бұрғылаудың технологиялық процестерін автоматтандыру бойынша жалпы техникалық және әкімшілік басшылық.	
		Білімдер:	
		1. Басқару шешімдерін қабылдауға арналған жүйелік талдау әдістемесі. 2. Өндірістік менеджмент және өндірісті ұйымдастыру мен еңбек ұжымын басқару жүйелерінің негіздері. 3. Ұңғымаларды салу технологиясы.	

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Бұрғылау жұмыстарын жүргізу қауіпсіздігін бақылауды ұйымдастыру және басқару	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бригадалардың қауіпсіздік техникасы, еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өрт қорғау ережелерін сақтауын бақылау бойынша жалпы техникалық және әкімшілік басшылық. 2. Өнеркәсіптік қауіпсіздік және төтенше жағдайлар бойынша нұсқамалар (мерзімді және кезектен тыс) және оқу-жаттығу сабақтарын өткізуге жалпы техникалық және әкімшілік басшылық ету. 3. Рұқсат беру құжаттамасының, рұқсат беру нарядтарының және орындалатын жұмысқа сәйкес оқытудың болуын, бұрғылау және сервистік мердігерлер персоналының білімін тексеру кестесінің сақталуын тексеру жөніндегі жалпы техникалық және әкімшілік басшылық. 4. Еңбек жағдайларын, жабдықтардың жай-күйін, тұру жағдайларының еңбекті қорғау жөніндегі қағидаларға сәйкестігін тексеру және бақылау жөніндегі жалпы техникалық және әкімшілік басшылық. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бұрғылау жабдықтары мен материалдарын жауапты сақтау ережесі. 2. Техника қауіпсіздігі, еңбекті қорғау, өнеркәсіптік және өрт қауіпсіздігі қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Ұңғымаларды жөндеу және реконструкциялау жүргізілуін басқару және технологиялық бақылау	Дағды 1: Ұңғымаларды жөндеу және реконструкциялау жөніндегі жұмыстарды бақылау және басқару	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бұрғылау кезінде Бұрғылау жабдықтарының, қозғалтқыштардың, механизмдердің барлық түрлерінің дұрыс жұмыс істеуін бақылауды ұйымдастыру бойынша жалпы техникалық және әкімшілік басшылық. 2. Бұрғылау және қосалқы жабдықтарды профилактикалық жөндеу және ұңғыманы реконструкциялау жөніндегі жұмыстарға жалпы техникалық және әкімшілік басшылық ету. 3. Ұңғымада жұмыстың басқа түрлерін жүргізудің жалпы техникалық және әкімшілік басшылығы (геологиялық-техникалық зерттеулер, бұрғылау кезіндегі каротаж, қарқындалу әдістерін қолдану). <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бұрғылау жабдықтарының конструкциясы мен техникалық сипаттамалары, Ұңғымаларды бұрғылау кезінде қолданылатын бұрғылау және тампонаж ерітінділерінің қасиеттері мен реагенттері. 2. Ұңғымаларды бұрғылау кезінде қолданылатын технологиялық жабдықтар мен материалдарды ұстау, пайдалану және сақтау шарттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Ұңғымалардағы бұзушылықтар мен авариялардың алдын алу және жою жөніндегі іс-шараларды бақылау және басқару	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Штаттан тыс және авариялық жағдайлар туындаған кезде бұрғылау және сервистік мердігерлер персоналына жалпы техникалық және әкімшілік басшылық ету. 2. Бұрғылау кезінде асқынулардың алдын алу және жою жөніндегі жұмысқа жалпы техникалық және әкімшілік басшылық жасау. 3. Бұрғылау кезінде авариялардың алдын алу және жою жөніндегі жұмысқа жалпы техникалық және әкімшілік басшылық жасау.

		Білімдер: 1. Ұңғымалардағы техникалық ақаулардың, авариялар мен асқынулардың негізгі себептері мен шарттары. 2. Ұңғымалардағы бұзушылықтар мен авариялардың алдын алу және жою тәсілдері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 3: Кен орнында жұмыс істейтін бұрғылау супервайзерлерінің жұмысын ұйымдастыру және бақылау супервайзеров	Дағды 1: Бұрғылау алаңында бұрғылау және сервистік мердігерлердің жұмысын үйлестіру және басқару	Машықтар: 1. Өндірістік тапсырманы орындау және жоспарлау бойынша бұрғылау және сервистік мердігерлердің өкілдерімен кеңестерді (планерлерді) ұйымдастыру және өткізу. 2. Жедел шешімдерді, ауысымдық тапсырмаларды келісу. 3. Мердігерлердің орындалған жұмыс көлемін бағалау және растау. в работ подрядчиков.
		Білімдер: 1. Бұрғылау жұмыстарын жүргізудің озық әдістері. 2. Тапсырыс беруші мен мердігер арасындағы өзара іс-қимыл регламенті.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Тапсырыс беруші мен Бұрғылау Сервистік мердігерлері арасындағы шарттық міндеттемелерге сәйкес ұңғымаларды бұрғылау процесін бақылау	Машықтар: 1. Жұмыс барысын мониторингтеу, өндірістік процесті түзету кезінде мердігерлердің іс-қимылын үйлестіру. 2. Штаттан тыс және авариялық жағдайлар туындаған кезде бұрғылау персоналы мен сервистік мердігерлерге жедел басшылық жасау.
	Білімдер: 1. Тапсырыс беруші мен бұрғылау мердігері арасындағы шарттық қатынастардың шарттары. 2. Еңбек даулары мен жанжалдарының себептерін анықтау әдістері, оларды шешу жолдары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік персоналды басқару қабілеті қойылған міндеттерді жедел шешу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	8	Бірінші басшы
	6	Аға бұрғылаушы
	6	Бұрғылаушы-инженер

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

14. Мемлекеттік органның атауы:

15. Өзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"ҚР өндірістік геологиялық ұйымдарының Қауымдастығы" заңды тұлғалар бірлестігі

Жоба жетекшісі:

Баймаханова Г.А.

E-mail: argo_rk@mail.ru

Телефон нөмірі: +7 (717) 299 97 12

16. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес:

17. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: -

18. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: -

19. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 2, 2023 г.

20. Болжамды қайта қарау күні: 31.12.2026 г.